

POSTANOWIENIE

23 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 23 czerwca 2023 r. w Warszawie,

w sprawie z wniosku N. spółki akcyjnej w Z.

z udziałem T.M.

o orzeczenie zakazu do prowadzenia działalności gospodarczej,

na skutek skargi kasacyjnej N. spółki akcyjnej w Z.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu

z 18 sierpnia 2022 r., X Ga 607/22,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2) zasądza od N. spółki akcyjnej w Z. na rzecz T.M. kwotę 240
(dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

(Ł.W.)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 18 sierpnia 2022 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu, w sprawie z wniosku N. spółki akcyjnej w Z. przy udziale T.M. o orzeczenie zakazu do prowadzenia działalności gospodarczej, na skutek apelacji uczestnika postępowania od postanowienia Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z 6 kwietnia 2022 r., zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że wniosek oddalił (pkt I) oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania (pkt II).

Wnioskodawca wniósł skargę kasacyjną, w której żądał uchylenia zaskarżonego orzeczenia w całości. Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, a skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną uczestnik wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. W orzecnictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecnictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 28 listopada 2003r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z 13 lipca 2007r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05; z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Zagadnienie prawne przedstawione w skardze kasacyjnej nie spełnia powyższego kryterium. Skarżący nawet nie sformułował go w sposób jednoznaczny, wskazując na brak przedsiębiorstwa oraz brak dokumentacji księgowej jako negatywne przesłanki możliwości oceny obniżenia wartości ekonomicznej przedsiębiorstwa. Trzeba zauważyć, że Sąd Okręgowy przyjął, iż w wyniku braku terminowego złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości przez uczestnika wartość ekonomiczna przedsiębiorstwa nie została obniżona. Odwołał się w tym zakresie wprost do art. 373 § 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r., poz. 1520 ze zm.), zgodnie z którym sąd bierze pod uwagę stopień winy oraz skutki podejmowanych działań, w szczególności obniżenie wartości ekonomicznej przedsiębiorstwa upadłego i rozmiar pokrzywdzenia wierzycieli. W orzecnictwie Sadu Najwyższego nie budzi wątpliwości, że wystąpienie okoliczności z tego przepisu może oddziaływać na decyzję sądu o oddaleniu wniosku w konkretnej sytuacji, orzeczenie zakazu ma bowiem charakter fakultatywny (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 5 października 2018 r., I CSK 620/17; z 13 stycznia 2010 r., II CSK 364/09).

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano ponadto oczywistą zasadność skargi.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz

szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75; z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Oceniając wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez zbytniego wgłębiania się w sprawę (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Skarga kasacyjna nie spełnia powyższego kryterium. Skarżący nie wskazał konkretnych argumentów umożliwiających przyjęcie, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz w zw. z art. 376 ust. 1 zdanie 3 pkt 3 i ust. 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe, a także § 8 ust. 1 pkt 3 i § 6 z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 z późn. zm.).

(ŁW)

[as]